

Standaardisatie van het huishouden: de OECD equivalentiemethode

Als twee huishoudens, een alleenstaande en een gezin met vier kinderen, hetzelfde inkomen te besteden hebben, bevinden zij zich in de ongestandaardiseerde inkomensverdeling op dezelfde positie. Er wordt dan geen rekening gehouden met het gegeven, dat in het grote gezin de onkosten (voeding, levensonderhoud, huisvesting, enz.) hoger liggen. Om hetzelfde welvaartspeil te bereiken als de alleenstaande, heeft het zespersoonsgezin doorgaans een hoger inkomen nodig. Het is daarom gebruikelijk de inkomens te standaardiseren.

Hierbij worden de besteedbare inkomens met een bepaalde factor die afhangt van de gezinssamenstelling, vermenigvuldigd. De inkomens worden zodoende herleid tot welvaartsniveaus van een standaardhuishouden, vaak met alleenstaanden als referentiepunt. Over de wijze van standaardisatie via dergelijke equivalentiefactoren bestaat veel wetenschappelijke literatuur (vergelijk Buhmann et al. 1988¹). In Nederlands onderzoek – zie bijvoorbeeld de analyses in de Armoedemonitor die SCP en CBS jaarlijks uitbrengen – wordt vaak gebruikgemaakt van empirische equivalentiefactoren, die het CBS heeft afgeleid uit budgetonderzoeken.

Omdat die factoren voor de Nederlandse Antillen niet te berekenen zijn uit de beschikbare budgetonderzoeken – voor deze onderzoeken zijn veel te kleine steekproeven gebruikt om tot zinvolle resultaten te komen, hetgeen uit nadere analyse ook is gebleken – wordt teruggegrepen op standaardisatie volgens de aangepaste OECD-schaal. In de OECD-methode krijgt de eerste volwassene een gewicht van 1, en iedere volgende een gewicht van 0,5, terwijl kinderen voor 0,3 meetellen. Door het inkomen te corrigeren voor de som van deze gewichten, wordt het inkomen herleid tot het gestandaardiseerd welvaartsniveau. De oorspronkelijke OECD-schaal had gewichten van 1 voor de eerste volwassene, 0,7 voor elke volgende volwassene, en 0,5 voor ieder kind. Deze werd door velen te steil geacht voor landen met een moderne levensstijl; zij past beter bij landen waar de eerste levensbehoeften een groot deel van het gezinsbudget opslokken.

De eilanden van de Nederlandse Antillen nemen in de mondiale inkomensverdeling een middenpositie in. Gelet op de uitkomsten van het budgetonderzoek kan gesteld worden dat het uitgavenpatroon van de huishoudens – met de categorieën ‘wonen’ en ‘vervoer en communicatie’ als de twee grootste uitgavenposten - beter aansluit op de westerse gebruiken dan op dat van armere landen.

Gekozen is daarom voor de aangepaste OECD schaal. Met behulp van deze schaalindeling kunnen armoedegrenzen voor huishoudens die qua samenstelling afwijken van het standaardhuishouden worden gecorrigeerd om voor die huishoudens specifieke armoedegrenzen te berekenen.

Meest voorkomende huishoudtypen in Curaçao

¹ P. Buhmann, L. Rainwater, G. Schmaus en T. Smeeding. Equivalence scales, well-being, and poverty: sensitivity estimates across ten countries using the LIS database. In: Review of income and wealth 34 (1988)

Volgens de Census 2001 komen de volgende huishoudtypen in Curaçao het meeste voor bij huishoudens met een lager inkomen:

- Alleenstaande
- Alleenstaande met kinderen
- Gehuwd/samenwonend
- Gehuwd/samenwonend met kinderen

OECD huishoud-equivalentiefactoren voor deze huishoudtypen zijn als volgt:

Alleenstaande (1 volwassene)	1
Gehuwd / samenwonend (2 volwassene)	1,5
Alleenstaande met 1 kind (1 volwassene, 1 kind)	1,3
Alleenstaande met 2 kinderen (1 volwassene, 2 kinderen)	1,6
Alleenstaande met 3 kind (1 volwassene, 3 kinderen)	1,9
Gehuwd/samenwonend met 1 kind (2 volwassene, 1 kind)	1,8
Gehuwd/samenwonend met 2 kinderen (2 volwassene, 2 kinderen)	2,1
Gehuwd/samenwonend met 3 kinderen (2 volwassene, 3 kinderen)	2,4
3 Volwassene	2
3 Volwassene met 1 kind	2,3

Huishoud-equivalentiefactoren voor andere huishoudtypen kunnen als volgt worden berekend:

De eerste volwassene in het huishouden heeft factor 1

Alle andere volwassene en kinderen van 18 jaar en ouder: een factor 0,5 voor elk

Alle kinderen jonger dan 18 jaar: een factor 0,3 voor elk

Voorbeeld:

Het huishouden bestaat uit een grootmoeder, een vader en een moeder en twee kinderen beneden de 18 jaar:

Eerste volwassene (grootmoeder): factor 1	1
Alle andere volwassene (2 personen: vader en moeder, 2 x factor 0,5)	1
Alle kinderen beneden 18 jaar (2 kinderen, 2 x factor 0,3)	<u>0,6</u>
Equivalentiefactor	2,6